

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної

роботи Сергій Слободян

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку

***THEORY AND METHODS OF PHYSICAL EDUCATION OF PRESCHOOL
CHILDREN***

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський)

тип дисципліни _____ обов'язкова

мова викладання _____ українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань А Освіта, спеціальності А2 Дошкільна освіта, освітньої програми Дошкільна освіта.

«3» березня

2025 р. 20 с.

Розробник: Лісовська Тетяна Адамівна, кандидат педагогічних наук, доцент, кафедри дошкільної освіти

Тетяна Адамівна Лісовська, доцент кафедри дошкільної освіти

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку» розглянуто на засіданні кафедри дошкільної освіти

Протокол № 3 від «3» березня 2025 р.

Завідувач кафедри

Олена Трифонова

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського

Протокол № 3 від «6» березня 2025 р.

Голова

Людмила Хрящевська

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

Андрій Лабарткава

Робочу програму навчальної дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол № 3 від «26» березня 2025 р.

Голова НМР НУК

Сергій Слободян

© НУК, 2025

© Лісовська Т.А.,
2025

ЗМІСТ

<i>Вступ.....</i>	<i>4</i>
<i>1. Опис навчальної дисципліни.....</i>	<i>5</i>
<i>2. Мета вивчення навчальної дисципліни</i>	<i>7</i>
<i>3. Передумови для вивчення дисципліни</i>	<i>7</i>
<i>4. Очікувані результати навчання</i>	<i>7</i>
<i>5. Програма навчальної дисципліни.....</i>	<i>8</i>
<i>6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування</i>	<i>15</i>
<i>7. Форми поточного та підсумкового контролю</i>	<i>15</i>
<i>8. Критерії оцінювання результатів навчання.....</i>	<i>18</i>
<i>9. Засоби навчання.....</i>	<i>19</i>
<i>10. Рекомендовані джерела інформації.....</i>	<i>19</i>

ВСТУП

Основним завданням, що стоїть перед фахівцями закладів дошкільної освіти, є організація оптимально активної та насиченої позитивними емоціями життєдіяльності дітей дошкільного віку, яка забезпечувала б їх гармонійний розвиток і щасливе зростання. Успішна реалізація цього завдання ґрунтується на необхідності з перших років життя формувати в дітей основи культури здоров'я, позитивну мотивацію до рухової активності, усвідомлення цінності здорового способу життя.

Курс спрямований на формування в майбутніх педагогів теоретичних знань і практичних умінь, необхідних для організації ефективного фізичного виховання в умовах закладу дошкільної освіти. У процесі вивчення дисципліни студенти ознайомлюються з віковими особливостями фізичного розвитку дітей дошкільного віку, сучасними підходами до планування рухової діяльності, методами і формами її реалізації, а також засобами забезпечення безпеки життєдіяльності в освітньому середовищі.

Особлива увага приділяється формуванню у студентів професійної компетентності щодо впровадження здоров'язбережувальних технологій, організації фізкультурно-оздоровчих заходів, розвитку індивідуального підходу до кожної дитини. Дисципліна закладає підґрунтя для свідомої педагогічної діяльності, спрямованої на всебічний фізичний, емоційний та соціальний розвиток дитини в процесі гри, занять і повсякденного життя в ЗДО.

Ключові слова: фізичний розвиток, діти дошкільного віку, основні види рухів, загальноорозвиваючі вправи, рухлива гра.

Annotation

The main task facing specialists in preschool education is to organize optimally active and emotionally fulfilling life activities for preschool children that would ensure their harmonious development and happy growth. The successful realization of this task is based on the need to form the basics of health culture, positive motivation for physical activity, and awareness of the value of a healthy lifestyle in children from the first years of life.

The course is aimed at forming theoretical knowledge and practical skills necessary for the organization of effective physical education in preschool education. In the process of studying the discipline, students get acquainted with the age-related peculiarities of physical development of preschool children, modern approaches to planning motor activity, methods and forms of its implementation, as well as means of ensuring life safety in the educational environment.

Particular attention is paid to the formation of students' professional competence in the implementation of health-saving technologies, organization of physical education and recreation activities, development of an individual approach to each child. The discipline lays the foundation for conscious pedagogical activity aimed at comprehensive physical, emotional and social development of a child in the process of play, classes and everyday life in the preschool education institution.

Key words: physical development, children of preschool age, basic types of movements, general developmental exercises, moving game.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	А Освіта	Обов'язкова	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 5		3-й	1-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	А2 Дошкільна освіта	Семестр	
		6-й	1-й
Лекцій			
30 год.		8 год.	
Практичні, семінарські			
30 год.		8 год.	
Лабораторні			
0 год.		0 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 6	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
		90 год.	134 год.
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
		Вид контролю: іспит	
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета курсу – засвоїти основи професійної діяльності педагога в галузі фізичного виховання дошкільників, оволодіти майбутніми педагогами системою знань в галузі теорії та методики фізичного виховання, практичними вміннями та навичками з організації і проведення активних форм роботи з фізичної культури в закладі дошкільної освіти.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку» доцільно організувати в єдиному контексті з тематикою вивчення дисциплін: Дошкільна педагогіка; Дитяча психологія; Анатомія, вікова фізіологія та патофізіологія; Безпека життєдіяльності.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

ПР-04. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-05 Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР-06. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПР-11. Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому.

ПР-14. Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПР-22. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку

I. Загальнопредметні:

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

II. Спеціальні (фахові).

КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності.

КС-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.

КС-15. Здатність до забезпечення індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей та потреб.

КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальна характеристика теорії і методики фізичного виховання

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Фізичне виховання як суспільне явище.

1. Сутність фізичного виховання та його значення у сучасному суспільстві.
2. Історичні аспекти розвитку фізичного виховання: від давнини до сьогодення.
3. Цілі, завдання та основні функції фізичного виховання в системі освіти.
4. Роль соціальних інститутів у формуванні ставлення до фізичного виховання (родина, заклади освіти, держава, громада).
5. Фізичне виховання як чинник зміцнення здоров'я нації та розвитку людського потенціалу.

Література [2], стор. 7–24; [4]; [7].

Тема 2. Предмет та основні поняття теорії та методики фізичного виховання.

1. Визначення предмета теорії та методики фізичного виховання як наукової дисципліни.
2. Провідні поняття теорії фізичного виховання: сутність, зміст і взаємозв'язки (фізична культура, фізичний розвиток, фізична підготовленість тощо).
3. Фізичне виховання у структурі загальної педагогічної науки: міждисциплінарні зв'язки та інтеграційний потенціал.
4. Наукові принципи фізичного виховання та їх значення для організації освітнього процесу.
5. Методика фізичного виховання як складова професійної компетентності педагога закладу дошкільної освіти.

Література [2], стор. 72–78; [3]; [7].

Тема 3. Основні методики дослідження теорії фізичного виховання.

1. Поняття дослідження у сфері фізичного виховання: мета, завдання та особливості.
2. Класифікація методів наукових досліджень у теорії фізичного виховання.
3. Загальні та спеціальні методи дослідження у фізичному вихованні: характеристика, приклади застосування.
4. Особливості використання педагогічного спостереження, тестування, анкетування та експерименту в дослідженнях фізичного виховання.
5. Роль та значення методів дослідження для обґрунтування ефективності фізкультурно-оздоровчих заходів у закладі дошкільної освіти.

Література [3]; [4]; [6]

Тема 4. Актуальні проблеми фізичного виховання дітей дошкільного віку в працях педагогів минулого.

1. Яке значення надавали фізичному вихованню дітей дошкільного віку видатні педагоги минулого?
2. Які основні ідеї щодо фізичного розвитку дитини дошкільного віку були висвітлені у працях Я. А. Коменського, Ж.-Ж. Руссо, Ф. Фребеля, М. Монтессорі, С.Ф. Русової та інших?
3. У чому полягає актуальність педагогічних поглядів минулого для сучасної системи фізичного виховання дошкільників?
4. Які проблеми фізичного виховання, порушені у працях класиків педагогіки, залишаються важливими в умовах сучасної дошкільної освіти?
5. Як ідеї класиків педагогіки можуть бути адаптовані та використані у практиці фізичного виховання в сучасному закладі дошкільної освіти?

Література [3], стор. 18–59; [6], стор. 8–28.

Тема 5. Становлення та розвиток фізичної культури в Україні.

1. Передумови становлення національної системи фізичного виховання: історичні, соціокультурні та педагогічні чинники.

2. Етапи розвитку фізичної культури на українських землях: від традиційної народної культури до державної освітньої політики.
3. Особливості розвитку фізичної культури в Україні у XX столітті: радянський період та доба Незалежності.
4. Сучасний стан і перспективи розвитку фізичної культури в Україні: стратегічні документи, освітні реформи, інноваційні підходи.

Література [9], стор. 7–29; [2], стор. 7–29; [14].

Змістовий модуль 2. Завдання та засоби фізичного виховання дітей дошкільного віку

Тема 6. Характеристика оздоровчих, освітніх та виховних завдань. Комплексний підхід в реалізації завдань фізичного виховання дітей дошкільного віку.

1. Сутність фізичного виховання та його значення у дошкільному віці.
2. Оздоровчі завдання фізичного виховання: цілі, зміст, практичне значення.
3. Освітні завдання фізичного виховання: формування рухових умінь і навичок.
4. Виховні завдання фізичного виховання: розвиток особистісних якостей дошкільника.
5. Комплексний підхід до реалізації оздоровчих, освітніх і виховних завдань у процесі фізичного виховання.

Література [2]; [4];[6]

Тема 7. Характеристика засобів фізичного виховання.

1. Поняття та класифікація засобів фізичного виховання.
2. Фізичні вправи як основний засіб фізичного виховання: види, характеристика, педагогічне значення
3. Природні сили природи (повітря, вода, сонце) як оздоровчий засіб фізичного виховання.
4. Гігієнічні чинники (режим дня, сон, харчування, особиста гігієна) як складова фізичного розвитку дошкільників.
5. Значення ігор, музики, трудової та рухової діяльності у фізичному вихованні дітей дошкільного віку.

Література [1]; [3];[4]; [10];[12].

Тема 8. Вікові особливості дітей раннього та дошкільного віку.

1. Фізичне виховання дітей раннього і дошкільного віку.
2. Особливості розвитку морфологічних показників, кісткової, м'язової, рухової, дихальної, серцево-судинної, нервової систем.
3. Форми організації занять фізичними вправами з дітьми раннього і дошкільного віку.

Література [8], стор. 119–125; [2], стор. 7–29.

Тема 9. Закономірності формування рухових навичок у дітей.

1. Поняття про рухові вміння та навички: визначення, структура, відмінності.
2. Етапи формування рухових навичок у дітей дошкільного віку.
3. Психофізіологічні особливості засвоєння рухів у дошкільному віці.
4. Закономірності формування рухових навичок: повторюваність, послідовність, індивідуальність.
5. Умови ефективного формування рухових навичок у процесі фізичного виховання.

Література [1]; [3];[4]; [10];[12].

Змістовий модуль 3. Загальні основи навчання та розвитку дітей дошкільного віку у процесі фізичного виховання

Тема 10. Принципи навчання руховим діям.

1. Сутність і значення принципів навчання у процесі фізичного виховання дітей дошкільного віку.
2. Принцип виховуючого характеру навчання та його реалізація у фізичному вихованні.

3. Принципи свідомості й активності, наочності, доступності та індивідуалізації у формуванні рухових дій.
4. Зміст і значення принципів систематичності, послідовності та міцності засвоєння рухових навичок.
5. Взаємозв'язок дидактичних принципів як основа ефективного фізичного виховання у ЗДО.

Література [1]; [3];[4]; [10];[12].

Тема 11. Методи та прийоми навчання фізичним вправам.

1. Єдність навчання, виховання та розвитку дітей в процесі фізичного виховання.
2. Наочні, словесні, практичні методи та прийоми навчання фізичних вправ.
3. Співвідношення дидактичних методів та прийомів навчання на різних етапах навчання дошкільників рухових дій.

Література [1]; [3];[4]; [10];[12].

Тема 12. Елементи гімнастики в навчанні дітей фізичних вправ. Види гімнастики.

1. Педагогічне значення гімнастики у фізичному вихованні дітей дошкільного віку.
2. Види гімнастики: загальнорозвивальні види (гігієнічна, коригувальна, основна гімнастика), гімнастика зі спортивною спрямованістю (акробатика, художня гімнастика, спортивна гімнастика, спеціально-прикладні види (виробнича гімнастика, гімнастика з професійною спрямованістю та лікувальна гімнастика).
3. Особливості організації та проведення гімнастичних вправ у різних вікових групах ЗДО.
4. Вимоги до добору гімнастичних вправ з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей.

Література [11], стор. 108–138; [3].

Змістовий модуль 4. Особливості методики використання засобів фізичного виховання.

Тема 13. Методика навчання основних рухів.

1. Види основних рухів та їх характеристика (ходьба, біг, лазіння, стрибки, метання, вправи з рівноваги). Техніка виконання основних рухів.
2. Методика навчання дітей основних рухів, послідовність добірки фізичних вправ для формування в дітей різних вікових груп рухових умінь та навичок з основних рухів.
3. Використання підготовчих та допоміжних вправ. Прийоми страхування та попередження травматизму.
4. Аналіз діючих програм виховання і навчання дітей в закладі дошкільної освіти, Базового компоненту дошкільної освіти.

Література [1]; [3];[4]; [10];[12].

Тема 14. Рухлива гра як засіб всебічного розвитку дошкільників.

1. Характеристика рухливої гри як засобу та методу фізичного виховання дітей. Поняття про рухливу гру, її структуру.
2. Класифікація рухливих ігор, основні види ігор.
3. Значення рухливих ігор для всебічного розвитку дитини дошкільного віку.
4. Видатні педагоги про роль рухливої гри у вихованні дитини.

Література [1]; [3];[4]; [10];[12].

Тема 15. Вправи спортивного характеру в ЗДО.

1. Комплексний вплив вправ спортивного характеру на всебічний розвиток дітей. Види спортивних вправ.
2. Правила вибору вправ спортивного характеру. Поетапність ознайомлення старших дошкільників з вправами спортивного характеру (підготовчий період, допоміжний та основний).
3. Особливості методики розучування вправ спортивного характеру.
4. Правила поведінки дітей під час розучування вправ та попередження травматизму.

Література [1]; [3];[4]; [10];[12].

Тема 16. Заняття з фізичної культури – основна форма роботи з фізичного виховання в умовах закладу дошкільної освіти.

1. Значення занять з фізичної культури у фізичному розвитку дітей дошкільного віку.
2. Структура та зміст фізкультурного заняття в ЗДО.
3. Класифікація занять з фізичної культури: види, особливості проведення.
4. Вимоги до організації та методики проведення фізкультурних занять у різних вікових групах.
5. Роль вихователя в підготовці та проведенні занять з фізичної культури в закладі дошкільної освіти.

Література [1]; [3];[4]; [10];[12].

Змістовий модуль 5. Організація фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Тема 17. Планування та облік роботи з фізичного виховання в закладі дошкільної освіти.

1. Значення планування та обліку роботи в закладі дошкільної освіти. Основні вимоги до планування.
2. Реалізація дидактичних принципів під час розподілу програмового матеріалу в перспективному плані.
3. Облік роботи з фізичного виховання (попередній, поточний, рубіжний).

Література [3];[4]; [10];[12].

Тема 18. Організація та керівництво системою фізичного виховання в ЗДО.

1. Функціональні обов'язки учасників освітнього процесу у сфері фізичного виховання в ЗДО: директора, методиста, медичного працівника, вихователя, музичного керівника.
2. Лікарсько-педагогічний контроль за системою фізичного виховання: мета, завдання, організація.
3. Види контролю за фізичним вихованням у закладах дошкільної освіти.
4. Методика діагностики рухової підготовленості та оцінювання стану здоров'я дітей дошкільного віку.
5. Методи визначення рівня фізичного навантаження під час виконання рухових вправ: застосування пульсометра.

Література [1]; [3];[4]; [10];[12].

Тема 19. Взаємодія сім'ї та ЗДО з питань фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку.

1. Форми та напрями співпраці ЗДО і сім'ї з питань фізичного виховання дітей.
2. Педагогічна просвіта батьків щодо зміцнення здоров'я та рухової активності дітей.
3. Роль сім'ї у формуванні позитивного ставлення до фізичної культури у дітей.
4. Організація спільних фізкультурно-оздоровчих заходів для дітей і батьків.
5. Засоби забезпечення наступності у фізичному вихованні в умовах «сім'я –ЗДО».

Література [3];[4]; [6];[13]

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лекц	пр	лаб	с.р.		лекц	пр	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Модуль 1. Загальна характеристика теорії і методики фізичного виховання										
Змістовий модуль 1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання										
Тема 1. Фізичне виховання як суспільне явище	6	2		–	4	6	2	0	–	4
Тема 2. Предмет та основні поняття теорії та методики фізичного виховання	4		2	–	2	6	0	2	–	4
Тема 3. Основні методики дослідження теорії фізичного виховання	4				4	6	–	–		6
Тема 4. Актуальні проблеми фізичного виховання дітей дошкільного віку в працях педагогів минулого.	8	2	2		4	6	–	–		6
Тема 5. Становлення та розвиток фізичної культури в Україні	8	2	2		4	6	–	–		6
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	30	6	6	–	18	30	2	2	–	26
<i>Усього годин</i>	30	6	6	–	18	30	2	2	–	26
Змістовий модуль 2. Завдання та засоби фізичного виховання дітей дошкільного віку										
Тема 6. Характеристика оздоровчих, освітніх та виховних завдань. Комплексний підхід в реалізації завдань фізичного виховання дітей дошкільного віку.	8	2	2	–	4	6		0	–	6
Тема 7. Характеристика засобів фізичного виховання	8	2	2	–	4	8	0	2	–	6
Тема 8. Фізичне виховання дітей раннього та дошкільного віку	8	2	2		4	10	2			8
Тема 9. Закономірності формування рухових умінь та навичок у дітей.	6				6	6				6
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	30	6	6	–	18	30	2	2	–	26
<i>Усього годин</i>	30	6	6		18	30	2	2	–	26
Змістовий модуль 3. Загальні основи навчання та розвитку дітей дошкільного віку у процесі фізичного виховання										
Тема 10. Принципи навчання руховим діям	10	2	2	–	6	10	0	0	–	10
Тема 11. Методи та прийоми навчання фізичним вправам.	10	2	2	–	6	10	0	0	–	10

Тема 12. Елементи гімнастика в навчанні дітей фізичних вправ. Види гімнастики.	10	2	2		6	10				10
<i>Разом за змістовим модулем 3.</i>	30	6	6	–	18	30	0	0	–	30
Усього годин	30	6	6		18	30	0	0	–	30
Змістовий модуль 4. Особливості методики використання засобів фізичного виховання										
Тема 13. Методика навчання основних рухів.	8	4	2	–	2	8	2	0	–	6
Тема 14. Рухлива гра як засіб всебічного розвитку дошкільників.	8	2	2	–	4	8	0	2	–	6
Тема 15. Вправи спортивного характеру в ЗДО.	6		2		4	6				6
Тема 16. Заняття з фізичної культури – основна форма роботи з фізичного виховання в умовах закладу дошкільної освіти.	8	2	2		4	8	2			6
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>	30	8	8	–	14	30	4	2	–	24
Усього годин:	30	8	8	–	14	30	4	2	–	24
Змістовий модуль 5. Організація фізичного виховання дітей дошкільного віку										
Тема 17. Планування та облік роботи з фізичного виховання в закладі дошкільної освіти.	10	2	2	–	6	10		2	–	8
Тема 18. Організація та керівництво системою фізичного виховання в ЗДО.	10	2		–	8	10			–	10
Тема 19. Взаємодія сім'ї та ЗДО з питань фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку.	10		2		8	10				10
<i>Разом за змістовим модулем 5</i>	30	4	4	–	22	30	-	2	–	28
Усього годин	30	4	4	–	22	30	-	2	–	28
Разом за курсом	150	30	30	0	90	150	8	8	0	134

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Предмет та основні поняття теорії та методики фізичного виховання	2	2
2	Актуальні проблеми фізичного виховання дітей дошкільного віку в працях педагогів минулого.	2	0
3	Становлення та розвиток фізичної культури в Україні	2	0
4	Характеристика оздоровчих, освітніх та виховних завдань. Комплексний підхід в реалізації завдань фізичного виховання дітей дошкільного віку.	2	0

5	Характеристика засобів фізичного виховання	2	2
6	Фізичне виховання дітей раннього та дошкільного віку	2	0
7	Принципи навчання руховим діям	2	0
8	Методи та прийоми навчання фізичним вправам.	2	
9	Елементи гімнастика в навчанні дітей фізичних вправ. Види гімнастики.	2	0
10	Методика навчання основних рухів.	2	0
11.	Рухлива гра як засіб всебічного розвитку дошкільників.	2	2
12.	Вправи спортивного характеру в ЗДО.	2	0
13.	Заняття з фізичної культури – основна форма роботи з фізичного виховання в умовах закладу дошкільної освіти.	2	0
14.	Планування та облік роботи з фізичного виховання в закладі дошкільної освіти.	2	2
15.	Взаємодія сім'ї та ЗДО з питань фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку.	2	0
	Разом	30	8

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

Опрацювання лекційного матеріалу – **0,5 год. / 1 заняття**;

підготовка до практичних занять – **1-2 год. / 1 заняття**

підготовка до контрольних заходів, захисту самостійної роботи – **9–10 год. / 1 захід.**

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Опрацювання лекційного матеріалу	7	52
2	Підготовка до практичних занять	30	30
3	Підготовка до контрольних заходів, захисту самостійної роботи	53	52
	Разом	90	134

Обов'язкова складова СРС:

1. Підготувати відеопрезентацію з демонстрацією комплексу ранкової гігієнічної гімнастики для дітей 4–5 років.
2. Розробити дидактичну гру з фізичного виховання, спрямовану на розвиток координації рухів.
3. Скласти рекомендації для батьків щодо організації активного дозвілля дитини вдома (інфографіка/пам'ятка).
4. Проаналізувати відеофрагмент заняття з фізкультури в ЗДО та визначити методичні помилки (рефлексивний звіт).
5. Оформити картку спостереження за руховою активністю дитини протягом дня (з висновками).

Вибіркова складова СРС (виконання завдань, які студент обирає з метою підвищення свого професійного рівня, особистого рейтингу згідно з п.6.16 Положення):

Мультимедійна презентація з тем:

1. Фізичний розвиток дошкільників у різних країнах світу.
2. Використання елементів йоги в дошкільному фізичному вихованні.
3. Ігрові технології в організації фізкультурних занять.

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Методи навчання:

на лекційних заняттях:

пояснювально-ілюстративний (лекція, пояснення, демонстрація);
проблемно-пошуковий (дискусія, диспут);
інтерактивний (презентація, обговорення, рефлексія).

на практичних заняттях:

розробка конспекту фізкультурного заняття з урахуванням інноваційних або інтегрованих підходів;
огляд сучасних технологій фізичного виховання (здоров'язбереження, ігрові методи, сенсорні практики);
підготовка та проведення мікрозаняття з подальшим самоаналізом

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усне опитування (на практичних заняттях);
- виконання індивідуальних самостійних завдань;
- контрольна робота;
- тестування (поточне й підсумкове)

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, (самостійні роботи, контрольна робота).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проєктних самостійних робіт, а також презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

7. Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їхнє оцінювання

Усні відповіді на практичних заняттях	Критерії оцінювання
2	Відповідь правильна, повна, логічно структурована. Виявляє глибоке розуміння теоретичних засад фізичного виховання дітей дошкільного віку, знання вікових особливостей розвитку, видів фізичних вправ, методів та форм організації занять. Містить аналіз, узагальнення, аргументовані висновки та доречні приклади з практики або власного досвіду. Можливе коректне цитування наукових джерел або методичних рекомендацій.
1,5	Відповідь у цілому правильна, достатньо повна, логічна. Студент орієнтується в основних поняттях і методиках, але може допускати несуттєві неточності або недостатню глибину пояснень. Аргументація присутня, приклади – частково.
1	Відповідь частково правильна, з неточностями у розумінні ключових понять, з нечіткою або неповною аргументацією. Відсутнє узагальнення, методика викладена поверхнево або не до кінця коректно. Можуть бути помилки у вживанні фахової термінології.
0,5	Відповідь фрагментарна, з великою кількістю неточностей. Відсутня аргументація, приклади не надано. Спостерігається слабе розуміння методики фізичного виховання, знання не систематизовані.
0	Відповідь не надана або вона містить суттєві помилки, що свідчать про повне нерозуміння змісту теми. Відсутні логіка викладу, ключові поняття, аргументи та приклади.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 60 балів (30 відповідей по 2 бали ДФН, та 35 балів (5 відповідей по 7 балів ЗФН).</i>

Самостійна (проектна) робота	Критерії оцінювання
5	Студент демонструє глибокі знання з методики організації фізичного виховання дітей дошкільного віку, володіє практичними навичками розроблення фізкультурних занять, добору рухових вправ відповідно до вікових особливостей. Проектна робота відзначається самостійністю, оригінальністю, методичною точністю та врахуванням індивідуальних освітніх потреб дітей. Виконано в повному обсязі та в установлений термін.
4	Студент володіє основними знаннями з методики фізичного виховання дошкільників, вміє планувати фізичні вправи і заняття, проте допускає незначні методичні неточності або не повністю враховує вікові особливості дітей. Робота загалом відповідає вимогам, виконується творчо, але з меншою самостійністю. Завдання виконано вчасно.
3	Студент демонструє фрагментарні знання методики фізичного виховання, припускається типових помилок у структурі занять, не завжди дотримується принципів системності, послідовності, безпеки. Робота виконана неповністю, з порушенням терміну або з поверхневим підходом до аналізу. Виявляє труднощі в практичному застосуванні знань.
2	Студент володіє лише загальним уявленням про фізичне виховання в

	ЗДО, робить значну кількість методичних помилок, не виявляє розуміння цілей і завдань занять. Проєкт не відповідає базовим критеріям або виконаний формально, з ігноруванням вікових потреб дітей. Завдання здане із суттєвим запізненням.
1	Студент демонструє відсутність розуміння базових принципів фізичного виховання дошкільників. Робота містить критичні помилки, не має методичної цінності, виконана без урахування дидактичних і вікових особливостей дітей. Завдання виконано з грубим порушенням терміну або не здано зовсім.
0	Студент не виконує роботи.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 25 балів (5 робіт по 5 балів ДФН) та 45 балів (5 робіт по 9 балів для ЗФН).</i>

Контрольна робота	Критерії оцінювання
ДФН 13-15	Студент повністю і логічно розкриває всі теоретичні питання, демонструє глибоке розуміння змісту фізичного виховання дошкільників; показує самостійність суджень і вміння аргументовано узагальнювати матеріал; методично грамотно вирішує практичне завдання (наприклад, складання конспекту заняття), дотримується педагогічних принципів і вікових особливостей дітей; оформлення відповідає нормам сучасної української мови.
ДФН 10-12	Студент повно розкриває зміст завдань, хоча припускається незначних неточностей або нечітких формулювань; демонструє розуміння основ методики фізичного виховання; вирішує практичне завдання правильно, але не завжди до кінця узгоджено з віковими особливостями; оформлення відповідає нормам української мови, хоча є окремі мовно-стилістичні огріхи.
ДФН 7-9	Розкриття теоретичних питань фрагментарне або поверхнєве, є порушення логіки викладу; практичне завдання виконане з методичними помилками або загальними формулюваннями; студент демонструє обмежену здатність до аналізу, не завжди вміє сформулювати педагогічно доцільні висновки; текст містить помітні мовно-стилістичні недоліки.
ДФН 4-6	Студент виконує завдання на поверхневому рівні; не виявляє цілісного розуміння предмету; припускається значних помилок у теоретичній частині; практичне завдання не відповідає методичним вимогам або не враховує вікових особливостей дошкільників; мова викладу нечітка, з багатьма стилістичними і граматичними помилками..
ДФН 1–3	Контрольна робота демонструє низький рівень засвоєння матеріалу: основні поняття розкрито неправильно або не розкрито взагалі; практичне завдання не виконано або виконано з критичними помилками; оформлення не відповідає вимогам академічного письма.
0	Робота не виконувалася.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 15 балів (для ДФН і для ЗФН)</i>

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Практичні заняття	30х2 бали = 60 балів	8х5 балів = 40 балів
Самостійна (проєктна) робота	5х5 балів= 25 балів	5х9 балів = 45 балів

Контрольна (письмова) робота	1x15 балів = 15 балів	1x15 балів = 15 балів
Всього	100	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денна форма		Заочна форма	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	T.2	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	10
	T.4	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	-
	T.5	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	-
		Самостійна (проектна) робота	5	Самостійна (проектна) робота	9
ЗМ 2	T.6	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	-
	T.7	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	10
	T.8	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	-
		Самостійна (проектна) робота	5	Самостійна (проектна) робота	9
ЗМ 3	T10	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	-
	T11	Відповідь на практичному занятті	2	Відповідь на практичному занятті	-
	T.12	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	-
		Самостійна (проектна) робота	5	Самостійна (проектна) робота	9
ЗМ 4	T13	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	-

	T14	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	10
	T.15	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	-
	T.16	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	-
		Самостійна (проектна) робота	5	Самостійна (проектна) робота	9
ЗМ 5	T.17	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	10
	T.19	Відповідь на практичному занятті	4	Відповідь на практичному занятті	-
		Самостійна (проектна) робота	5	Самостійна (проектна) робота	9
Контрольна робота			15	Контрольна робота	15
Підсумковий контроль		Екзамен		Екзамен	
Сума			100		100

9. Засоби навчання

Наочним матеріалом для лекційних занять послужать передусім мультимедійні засоби (комп'ютерні презентації); відеоматеріали (відео різних форм організації фізичного виховання в ЗДО, а також повідомлення).

На практичних заняттях прислужиться бібліотечних фонд Університету та електронні репозитарії світу.

Під час виконання завдань самостійної роботи доцільним стане використання бібліотечного фонду та енциклопедій, словників, довідників.

10. Рекомендовані джерела інформації

Базова

1. Базовий компонент дошкільної освіти. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 29.01.21 р.).
2. Бойченко Т.С. Розвиток фізичної культури в Україні у контексті європейських традицій / Наукові записки. Серія: Педагогіка. 2019. № 2. С. 72–78.
3. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: Навч. посіб. Суми: ВТД «Університетська книга», 2016. 424 с.
4. Гаркуша Г.В. Фізичне виховання. Мій конспект. Вихователю ЗДО. ВГ «Омнова», 2019. 208с.
5. Дитина. Освітня програма для дітей від 3-х до 7 років. Науковий керівник проєкту: В.О. Огнев'юк, ректор Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор філософських

- наук, професор, академік НАПН України. Авт. колектив: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, В.М. Вертугіна, К.І. Волинець та ін.. К., 2020. 440 с.
6. Загородня Л. П. Фізичне виховання дітей дошкільного віку: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2011. 272с.
 7. Мирза Ф.М. Історія фізичної культури: навч. посіб. Харків: ХДАФК, 2020. 208 с.
 8. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / За заг. наук. ред. Т.О. Піроженко. К. : Українська академія дитинства, 2017. 80 с.
 9. Присяжнюк С.І. Фізичне виховання. Навчальний посібник. Х : ЦУЛ, 2019. 504с.
 10. Сергієнко Л.П. Практикум з теорії і методики фізичного виховання: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту. Харків: «ОВС». 271с.
 11. Система роботи з психофізичного розвитку дитини / Авт.-упор. В.В. Єфремова. Тернопіль: Мандрівець, 2017. 160с
 12. Чайка Д. Аналіз фізичного розвитку і фізичної підготовленості дітей дошкільного віку в період підготовки до навчання у школі / Спортивний вісник Придніпров'я. 2014. № 1. С. 102-107.
 13. Шалімова Л.Л. Фізичне виховання дошкільників. Посібник. Сучасна дошкільна освіта. Х., 2019. 160с.
 14. Єрмаков С.С. Історія становлення та розвитку фізичної культури в Україні // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2018. – №1. – С. 24–29
 15. Єфименко М.М. Програма з фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку «Казкова фізкультура». Тернопіль: Мандрівець, 2014. 52 с.

Допоміжна

1. Валеологія: Навч. посібник для студентів вищих закладів освіти : В 2 ч. / В.І. Бобрицька, М.В. Гринькова. Полтава: «Скайтек». 2000
2. Богініч О.Л., Беленька Г.В. Природа і рух / Посібник. К.: Кобза, 2003. 242с.
3. Деделюк Н.А. Теорія і методика адаптивної фізичної культури: навч. - метод. посібник для студентів. Луцьк: Вежа-Друк, 2014. 68 с.
4. Загородня Л.П., Титаренко С.А. Фізичне виховання дітей дошкільного віку: навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2011. 271с.
5. Лісовська Т.А. Методичні рекомендації до практичних занять з курсу «Теорія та методика фізичного виховання та валеологічної освіти». Миколаїв «Іліон», 2017. 96с.
6. Максимова О.О. Валеологічна освіта дітей дошкільного віку (теоретико-методичні засади) : навч.-метод. посібник. Житомир. Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 213с.
7. Сущенко Л.М. Формування національної системи фізичного виховання в Україні: історико-педагогічний аналіз / Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. 2021. Вип. 152. С. 134–139.
8. Єфименко М. Перспективи корекційного фізичного виховання дітей з порушеннями опорно-рухового апарату в інклюзивній освіті / Дефектологія, 2012. № 9. С. 281 – 287.
9. Чоповська В.Г. Фізична культура для дітей старшого дошкільного віку з порушенням опорно-рухового апарату. Планування роботи за Базовим компонентом дошкільної освіти. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 176с.

13. Інформаційні ресурси.

1. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Базовий компонент дошкільної освіти // mon.gov.ua/images/files/doshkilnacerednya/.../bazov-komponent.doc
3. programa-vpevnenii-start-2017

